

davki bolj, kakor to zahteva zakon. Ti uradniki so po svojem strankarstvu ali zagriženi demokrati ali pa radikali. Tem ljudem se naš človek ne smili. Ti uradniki predpisujejo našim ljudem davke, posebno dohodninski in prometni davek, od dohodkov, ki jih naši ljudje nikdar nimajo. Obdavčenec samim seveda nič ne verjamejo, zato pa stikajo okoli in poprašujejo o dohodkih ubogih davkoplačevalcev njihove hlapce, dekline, delavce, viničarje, nemškutarje in druge ter predpisujejo davke po izvedbah lažnjivcev in ljudi, ki dohodkov svojih sosedov niti najmanj ne poznajo. Uradniki davčnih oblasti si naravnost izmišljujejo dohodke, ki jih davkoplačevalci nikdar niso imeli. Znan nam je slučaj, da so navadnemu kmetu predpisali za leto 1923 pridobnine 100 dinarjev, prometnega davka pa kar 438 dinarjev od trgovine s senom, dasiravno dotičnik ni nikdar imel trgovine s senom in leta 1923 tudi od lastnega pridelka ni prodal niti kilograma sena. Plačati je moral, ker bi ga drugače zarubili, rekurz pa bo najbrž rešen še le čez par let, če sploh še pride kaka rešitev iz Ljubljane. Na razpolago nam je še drug velezanimiv slučaj. Nekemu davkoplačevalcu so naložili osebno-dohodninskega davka za leto 1920 8000 K; za leto 1921 že 16.000 K, za leto 1922 pa takoj 32.000 K. Torej vsako leto za 100 procentov več. Pri takem postopanju mora ubogo ljudstvo popolnoma izkrvaveti. Te uradnike, ki so dozdaj postopali tako brezsrčno in so našemu ljudstvu nalagali več davkov, kakor jih zahtevata pravica in zakon, rotimo v imenu našega gospodarsko propadajočega ljudstva in jih obenem prosimo: Nikar po tej poti naprej! Nehajte izžemati ljudstvo. Saj so tisti, ki jim nalagate in predpisujete davke, Vaši bratje! Ne navijajte davčnega vijaka hujše, kakor je že predpisano. Slovenci ste, zato pa tudi imejte usmiljenje s Slovenci!

Davčni uradi — tretji in najhujši odiralci.

Če že štejemo vlado in uradništvo davčnih oblasti med odiralce slovenskega ljudstva, moramo resnici na ljubo reči, da ti še niso najhujši. Najhujši so ponekod davčni uradi, ki davke pobirajo in iztirjavajo. Pri davčnih uradih se nahajajo tudi dobri in pravični uradniki, a ponekod najdemo tam ljudi, ki se jim ne ljubi sešteti in odšteti, ki ne računajo, koliko je še kdo v resnici davkov dolžan, ampak kar na slepo zahtevajo in iztirjavajo davke, ne oziraje se na to, ali je davkoplačevalec še sploh dolžan davek ali ne. So davčni uradi, kateri v letu poberejo in iztirjajo veliko več davkov, kakor jih je sploh predpisano. To seveda se lahko zgodi, ker davkarje ljudem ne izdajejo davčnih knjžic, dasiravno je to finančni delegat strogo zapovedal. Pa tudi, če imajo davkoplačevalci te knjžice, jim ni s tem nič pomagano, ker davkarski uradniki v te knjžice skoraj nikdar ne vpišejo, koliko davkov je za dotično leto treba plačati. Tako seveda davkoplačevalci nikdar ne vedo, koliko so dolžni, in se ne morejo braniti, ako davkarje zahtevajo vedno nove svote od njih, četudi so plačali že več, kakor jim je predpisano. Pred nami leži tak slučaj. Nekaj davkoplačevalec je že koncem avgusta lanskega leta plačal vse davke za leto 1923. Naenkrat dobi koncem novembra, da še mora plačati zopet 1030 dinarjev davka. Ker so ga hoteli rubiti, je res plačal tudi to svoto. Zahteval pa je od davkarje natančni izpisek vseh predpisanih in plačanih davkov. Ko ta izpisek dobi, vidi, da je imel za leto 1923 predpisanih vseh davkov 2211 dinarjev, plačal pa vsled vednega pritiska davkarje vsega skupaj 3454 dinarjev, torej je moral 1242 dinarjev več plačati, kakor mu je bilo predpisano. Ko ga je davkarja koncem novembra tir-

jala še za 1030 dinarjev, je dotični posestnik že imel 210 dinarjev več plačanih davkov, kakor mu je bilo sploh predpisanih za leto 1923 in vkljub temu mu je davkarja grozila, da ga bo rubila, ako ne plača zahteva ne svote. Tako torej tekmujejo med seboj vlada, davčna oblast in davkarja, kako bi iztisnili zadnji vinar iz slovenskih davkoplačevalcev.

Vlada nalaga visoke davke, davčne oblasti predpisujejo več, kakor vlada zahteva, davkarje pa iztirjavajo še več, kakor so davčne oblasti predpisale. Zato se ne smemo čuditi, ako Slovenija plača enkrat več davkov, kakor jih je pričakoval finančni minister po proračunu! Krivi tega izsesavanja slovenskega ljudstva po poleg vlade tisti uradniki, ki odmerjajo previsoke davke in tiste davkarje, ki še več iztirjavajo, kakor je bilo predpisano.

V Srbiji, na Hrvaškem, v Vojvodini in drugod davčni uradniki čutijo z ljudstvom in ne izsesavajo ljudi tako kakor Slovenci; za to pa ti kraji razmeroma ne plačujejo niti polovico toliko davkov, kakor Slovenci. Temu plačkanju Slovencev mora biti enkrat konec. Zahtevamo, da delegacija financ primerno pošlje svoje uradništvo, da ne bo več tako neusmiljeno navijalo davčnega vijaka kakor dozdej. Pričakujemo pa tudi od naših slovenskih uradnikov, da se bodo spametovali in ne bodo več čez mero in zakon stiskali svojih bratov Slovencev, med katerimi živijo. Mi moramo biti bratje drug drugemu pomagati, drug drugega braniti in šteti ne pa tirati v propad.

Pavel Šerc, ekonom — Limbuš.

Gnojenje sadnega drevja.

Kakor vsaka kulturna rastlina, tako rabi tudi sadno drevje za razvoj gotove množine hranilne snovi. Drevo je dolgotrajna rastlina, ki stoji ves čas svojega življenja na enem in istem mestu, nje korenine prodirajo v nove plasti, a ne najdejo toliko snovi, da bi mogle prehraniti same sebe in nastavljeni plod. To pa še le najbolj opazimo ob dobrih sadnih letinah, ko pade dosti nezrelega sadja na tla, ker ga drevo ne more prehraniti. Drevo trpi v rasti in v rodovitnosti ter sčasoma popolnoma opeša. Mi moramo toraj spraviti v zemljo z gnojenjem toliko živeča, kot je potrebno za rast in rodovitnost, to je za razvoj novega brstja, lesa in listja. Na dobro gnojeni zemlji raste drevo krepko, je bolj odporno proti škodljivcem in raznim boleznim, daje lepo in popolnoma razvito sadje.

Pri gnojenju pridejo v poštev štiri glavne hranilne snovi, to so: apno, dušik, kalij in fosforna kislina. Te štiri snovi tvorijo podlago pravilnemu gnojenju.

Apno ima velik pomen pri tvorbi ploda, pospešuje tvorbo sladkorja in dišavnih snovi in daje skupno s kalijem močen in odporen les. Ti znaki se poznajo posebno pri črešnjah in jablanah v zemlji, ki vsebuje malo apna. Prav pogosto je vzrok nerodovitnosti pomanjkanje apna v zemlji. Na močvirni, vlažni, mrzli zemlji postane drevo rakovo in smolikavo, se rado suši v vršičkih itd. Z apnom samim lahko te bolezni v gotovih slučajih popolnoma ozdravimo.

Kalij najdemo v vseh delih drevesa pri delu. Je v lesu prepotreben, najdemo ga v listju in sadju samem. Pospešuje rast zdravega in močnega listja, pospešuje rast in pomaga pri zorenju sadja. Največ kalija rabijo jablane, njim sledijo črešnje, ter vso koščičnato sadje, manj ga rabijo hruške. Pomanjkanje apna se pozna po

značilno rumenih pegah na listju, kratkih letnih poganjkih, kateri se tudi včasih sušijo, včasih celo cele veje.

Dušik igra važno vlogo pri tvorbi rastlinskih delov. Pospešuje tvorbo listja, daje lepo temnozeleno barvo, lepo razvito sadje, ter vzbuja rastlino k živahni rasti. V nasprotnem slučaju dobimo slabo razvit les, malo listja in bledezelene barve.

Fosforna kislina pospešuje tvorbo semenja, rodnega lesa in sadja, posebno hvaležno ji je koščičnato sadno plemo.

Kot gnojila pridejo v poštev popolna (hlevski gnoj) in nepopolna (umetna gnojila). Najbolj važno gnojilo je hlevski gnoj, ki vsebuje glavne hranilne snovi v pravem razmerju, ter dovaja zemlji humus, bakterije in napravi težko zemljo bolj rahlo, prelahko pa bolj zvezno.

Izvrstno gnojilo za sadno drevje je gnojnica. Vsebuje precej dušika (0.34 odstot.) primanjkuje ji kalij (0.8 odstot.), osobito fosforna kislina (0.02 odstot.). Zato je dobro pred uporabo primešati superfosfata in kalija. Kalija imamo doma dosti na razpolago, namreč lesni pepel, kateri je bogat na kaliju (1.2 odstot.) in fosforni kislini (0.5 odstot.) in je bogat na apnu. Pepel od premoga je brez hranilne vrednosti. Ker je gnojnica tekoča, dovaja tudi spodnjim koreninam dovolj hrane. Za 100 kv. metrov sadovnjaka je uporabi pri polnem gnojenju 20 kg pepela in 200 litrov gnojnice. Tedaj dodamo zemlji 5 kg apna, 2 kg kalija, 0.34 kg dušika, 0.52 kg fosforne kisline. Pri suhem vremenu je gnojnico razredčiti z vodo, sicer bi škodovala. Gnojenje z gnojnico v zvezi s pepelom spravimo v zemljo na ta način, da napravimo 30 cm globoke in primerno široke jarke po 1 meter narazen, v katere potrosimo najprej pepela, nato pa napolnimo jarek z gnojnico. Ali pa napravimo s kakšnim železnim kolom luknje, v katere potem nalijemo gnojnice. Ako pa nam čas ne dopušča, ali pa imamo tega gnoja dosti na razpolago, raztrosimo pepel kar po travnatih ruših, nato pa navozimo gnojnice, seveda se pa vzame vsacega enkrat več, ker polovico odvzame travnata ruša. Gnojnica mora biti vsaj par tednov stara.

Kompost ali mešanica zasluži pri sajenju sadnega drevja in pri razmnoževanju istega prvo mesto. — Učinek komposta je odvisen od materiala, iz katerega je sestavljen. Sestavine so različne: so iz zemeljskih in rastlinskih ostankov ter živalskega izvora. Prav dober kompost se napravi iz cestnega blata in zemlje obcestnih jarkov. V prav izdatni meri ga izboljšamo, ako ga polivamo z gnojnico in s stranišnim gnojem. Da ga izboljšamo na kaliju mu primešamo lesnega pepela.

Umetna gnojila.

Od dušičnatih gnojil pridejo v poštev: žvepleno-kisli amoniak, čilski soliter in apneni dušik.

Žveplenokisli amoniak učinkuje počasneje in pride v poštev pri mladem drevju, ki razprostira svoje korenine v zgornjih zemeljskih plasteh.

Čilski soliter učinkuje hitreje, ga uporabljamo z uspehom pri drevju, ki je zaostalo v rasti in pri drevju, ki nam donaša drobno sadje. Ker je lahko raztopljiv, ga uporabljamo pri starejšem drevju, kjer ga deževnica izpira v spodnje plasti.

Apneni dušik spravljamo v zemljo plitveje, v močvirnatih zemlji ga ne smemo uporabljati, ker bi znal drevesom škodovati.

Med kalijevimi gnojili se uporabljajo težkoraztopljivi kajnit, za lahko zemljo pa 40 odstot. kalijeva so-

dvorišče avtomobil. Pes čuvaj je besnel, kokoši so v znorelem strahu bežale pred tutajočim in drdrajočim vsiljivcem in hlapcu Štefanu je od samega začudenja padla pipa iz ust, kar se mu, je pravil, še nikdar v življenju ni zgodilo.

Pa avtomobil je utihnil in iz njega je stopil eleganten, črnooblečen gospod. V roki je nosil torbico.

Za trenutek je postal. Smehlja se, pa z zanimanjem je gledal po dvorišču, prijazno mignil besnemu čuvaju, pokimal Štefanu, zamrmral: «Kdo bi si mislil! in stopil v vežo.

Lenka mu je prišla naproti.

«Ali sem prav prišel k gospe Lenki Brglez?»

«Prosim!»

«Gospod soprog je doma, seve?»

«Da! Ali vas naj naznamim?»

«Ne ne! Majhno iznenadenje! Pokazite mi prosim njegovo sobo!»

Aleš je delal v sobi, ki je ležala na vrt. Ropota ni slišal. Njegove misli so bile v drugem svetu in njegovi čuti so odmrli vsemu, kar ga je obdajalo.

Tudi trkanja ni čul. Šele ko so se odprla vrata, se je zamišljen in raztresen obrnil.

Postaran gospod je stal pred njim. Izbrano je bil oblečen, sivo gladko pristrizeno brado je imel in plečast je bil. Zlat ščipalnik mu je sedel na nosu in skozi njega je gledalo dvoje bistrih oči, presunljivo pa obenem prijazno, skoraj dobrotno. Njegov obraz je bil oduševljen, duhovit. Pod kratkimi brkami so se smehljala zgovorna, izrazita usta.

Z dovršeno vljudnostjo je pozdravil. Njegove umerjene, samozavestne kretnje so pričale, da prihaja iz kroga, kjer sta izobražen okus in fino obnašanje doma.

«Oprostite da vas motim!» je dejal, ko se Aleš še

vedno ni genil. «Moje ime je Franc Meier. Založnik sem. Poznam vas iz vaših del in prišel sem — kupovati!»

Aleš je nezaupno gledal tujca. Ni bila navada, da bi založniki hodili k pisateljem —

«Me veseli», je dejal. «Pa — ne zamerite, vaše cenjeno ime mi je čisto neznan. Poznam vse tukajšnje založnike, ampak Meier — Franc Meier —? Ne vem —!»

«Razumljivo!» se je smehljaj tujec. «Šele pred kratkim sem začel. Malo pridete v mesto!»

«Tisto je res. — Pa sedite prosim!»

Tujec je odložil torbico in klobuk ter prisedel.

«Pišete novo delo, kajne?» je pokazal na papirje, ki so ležali po pisalni mizi.

«Da. Pa je že objavljen.»

«Škoda! Nujno bi potreboval! — Pa taki mojstri imajo že tri dela zasnovana v glavi, ko eno izdelujejo! Pogodiva se za prihodnje!»

«Ne gre tako naglo! Delam počasi. Pridejo dnevi in tedni, ko sem čisto suh.»

«Ne verjamem! — Poznal sem na primer pisatelja, — saj je tudi vam znano ime Aleš Blaž, kajne? Mož je bil silno plodovit in je pisal, da tako rečem, tri povesti obenem. In vi, gospod H. B. — Hinko Brglez, kajne? — vi ste, pravim, v vsem podobni Alešu Blažu, v besedah in v slogu, v izpeljavi dejanja, v snovanju načrtov —. Druga izdaja Aleša Blaža —! Zato sklepam, da tudi tako naglo delate kakor on. — Kar objubite mi!»

Aleš si ni upal pogledati tujcu v obraz, pa čutil je, da ga njegove bistre oči opazujejo —

Sum se mu je vzbudil. Tale človek ni bil tisto, za kar se je izdajal —! Tako ne prihajajo založniki! In Aleša Blaža je omenjal —! Našel je sličnost med njim in med pisateljem H. B. —!

Ali so mu na sledu —? Policija je imela razlogov

dovolj, da bi ga zasledovala —! Pod napačnim imenom je živel! Kaj če je bil tale elegantni neznanec tajni policist?

Nastal je hipen molk. Aleš je krčevito zbiral misli za primeren odgovor. Končno je dejal:

«Seveda poznam Blaža! Kako bi ga ne! Vsak pisatelj, posebno pa še začetnik, ga mora poznati. Priznam tudi, da je moj vzor. Zato sva si morebiti nekoliko podobna —. To ni nič čudnega!»

«Seveda ne!» se je prizanesljivo smehljaj neznanec. «Ah — Aleš Blaž! Škoda da je umrl! Jaz ga obožavam, veste. Kupil sem celo nekatere njegove rokopise. Tule na primer — segel je v torbico — imam par listov njegovega romana «Zora». Slučajno sem je vzel seboj, ker sem zaradi njega imel opravka pri kraljevski akademiji. Poglejte!»

Ni mu bilo treba mnogo gledati. Poznal je oddalec svojo pisavo.

Malomarno je zamahnil z roko.

«Videl sem dovolj njegovih rokopisov! V tujini, kjer je posebno rad delal.»

«Ni mogoče —? Torej ste bili z njim skupaj? — Ampak pogledajte, ali ni to čuden slučaj —? Saj ste tole vi pisali, pravkar sedajle ko sem vstopil!» Pokazal je na nedovršeni rokopis, ki je ležal pred Alešem. «Da —? Da! — Čuden slučaj, kajne? Ista pisava, popolnoma enaka! Ne samo v mislih in v slogu in v besedah, celo v pisavi sta si enaka —! Saj pravim, druga izdaja Aleša Blaža —!»

Aleš je bil ujet —

Njegova zadrega je bila tolika, da je vobče ni prikrival. Z negotovim glasom je pravil:

(Dalje prihodnjič.)

katera je lahko raztopliva za težko zemljo. Dobro kalijevo gnojilo je lesni pepel, katerega pa ne kaže gnojiti na lahki, peščeni zemlji, ker bi znal koreninam škodovati.

Med fosfatnimi gnojili se uporabljata: superfosfat in Tomaževa žindra.

Superfosfatna gnojila učinkujejo naglo, a malo časa. Uporablja se v težki, glinasti zemlji in tam, kjer je treba drevescu hitre pomoči.

Tomaževa žindra je težko raztopliva, učinkuje počasneje, a dalje časa. Dobro učinkuje za staro drevje z globokosegajočimi koreninami in v zemlji, ki ji primanjkuje apna.

Čas gnojenja se ravna po lastnosti umetnih gnojil, ali so lahko-, ali težkoraztopljiva.

Težko in počasi razkrajajoča gnojila kakor: živalski odpadki, Tomaževa žindra, hlevski gnoj, kompost itd. se naj uporabljajo že v jeseni ali tekom zime.

Lahko topljiva gnojila, kakor: žveplenokisli amoniak, superfosfat, kakor tudi koncentrirane kalijeve soli, žgano apno, se lahko uporabljajo od jeseni do poletja.

Takoj učinkujoča gnojila so: čilski soliter, gnojilca in stranišni gnoj. Uporabljamo jih lahko skozi celo vegetativno dobo, to je od spomladí do poletja.

Od avgusta mesca do konca oktobra se morajo lahko topljiva in hitroučinkujoča gnojila opustiti, sicer bi les ne dozorel, ter bi trpel vsled mraza.

Kako se drevju gnoji?

Način gnojenja je odvisen od lastnosti gnoja, zemlje in drevesa. Pri drevju, katerega korenine prodirajo globoko v zemljo (češnjaje, češplje, slive) natrosimo gnoj po vrhu pod kapom krone, nato zemljo prelopatimo ali prekopljemo.

Če gnojimo sadnemu drevju z globokosegajočimi koreninami, moramo spraviti gnojilo globoko v zemljo, da bo de bolj učinkovalo. Gnojilo spravimo v zemljo pod kapom krone, kjer se nahaja največ sesalnih korenin. Najbolje pa je, ako se izkoplje primerno globok in širok jarek, v katerega spravimo potrebni gnoj. V globokosejni zemlji kjer se razprostirajo koreninice bolj globoko, se napravijo tudi jarki temu primerno bolj globoko. V lahki, prodnati zemlji ne smemo spravljati gnoja pregloboko, ker bi se redilne snovi porazgubile v spodnjih plasteh.

Jarki ne smejo biti čez pol metra globoki, ker bi se gnoj vsled pomanjkanja zraka ne razkrajal, temveč le poglenel ter drevescu le malo koristil. V jarke spravljani gnoj pomešamo z zemljo, nato zasujemo jarek z ostalo zemljo. Najlepši učinek dosežemo, če gnojimo sadnemu drevju s hlevskim gnojem v zvezi z umetnimi gnojili, osobito s fosfati.

Važno je vprašanje: koliko enega ali drugega gnojila se vzame za uspešno gnojenje?

Glede tega vprašanja se moramo držati raznih okolnosti: po starosti, po lastnosti in velikosti sadnega drvja in tudi po kakovosti zemlje. Pri bohotni rasti ne bomo gnojili z dušikom, temveč s kalijevimi in fosfatnimi gnojili ter z apnom. Slabotnemu drevju pa damo vse hranilne snovi, posebno pa dušik. Na vsak kv. meter površine sadovnjaka se računa za dobo enega leta 5 kg hlevskega gnoja, ali 10—15 kg komposta, ali 10 litrov gnojnice ali 8 litrov stranišnega gnoja. Določeno množino gnojnice in stranišnega gnoja razdelimo v dva dela. S prvim delom gnojimo, ko drevje odganja, z drugim, ko je drevje odcvetelo. Ker pa s hlevskim gnojem ne moremo gnojiti vsako leto, gnojimo enkrat za štiri leta, vzamemo pa vsacega štirikratno množino določene svote. Od umetnih gnojil računamo na kv. meter za dobo enega leta 25—40 g žveplenokoslega amoniaka ali čilskega solitra ali apnenega dušika, 20—30 g 40 procentne kalijeve soli ali 80—120 g kajnita, 30—40 g superfosfata ali 40—60 g Tomaževe žindre.

Nad vse ugodne uspehe dosežemo, ako postopamo tako, da gnojimo letos s hlevskim gnojem, prihodnje leto z apnom, tretje leto s kalijem in fosfatnimi gnojili in četrto leto začnemo z gnojnim kolobarjem z nova.

Trajne in zmerne donose ter lepo razvito sadje smemo le z dobrim in zmernim gnojenjem pričakovati!

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Članom bivše komisije za izvedbo rapalske pogodbe je zunanji minister predložil besedilo sporazuma z Italijo. Protokol je kratek in obsega le štiri male strani in je povsem politične narave. Nanaša se izključno na Reko in določa mejo proti Italiji popolnoma v smislu naših dosedanjih poročil. Od ostalih hrvaško-slovenskih zahtev ni niti ene v sporazumu in naših narodnih manjšin na Goriškem in v Trstu ne omenja niti z besedo, dočim se glede Hrvatov in Slovencev, ki ostanejo na ozemlju v rapalski pogodbi predvidene reške države in ki bodo pripadali k Italiji, nahaja v protokolu nekaj členov, ki so pa tako splošnega značaja, da jih bodo Italijani lahko tolmačili popolnoma po svoji volji. V protokolu tudi ni omenjen otok Lastovo in je torej jasno, da so bile vse take in podobne vesti od vlade namenoma vržene v javnost, da bi se vsaj malo ublažil silni poraz, ki ga je vellersbska vlada hote ali nehote doživela. — Pašič in zunanji minister odpotujeta danes v Rim, da podpiseta pogodbo.

Včeraj se je zopet sestala narodna skupščina in če ne bodo seje zopet odgodene, bo mnogo zanimivih razprav in hudih naskokov na vlado. Razpravljalo se bo

tudi o oboroževalnem posojilu iz Francije. Vlada je v velikih skrbeh in naročilo se je Turkom in Nemcem, naj bodo njihovi poslanci vedno v Beogradu, da pri vsakem glasovanju varujejo vlado pred kakim iznenadenjem opozicije.

Kakor pri vsakem obravnavanju proračuna in dvanajstin je posl. Pušenjak na eni od zadnjih sej finančnega odbora zopet zahteval zvišanje eksistenčnega minimuma. Finančni minister se je udal v toliko, da je privolil, da budi za Slovenijo in Dalmacijo eksistenčni minimum 20.000 K, za druge pokrajine, kjer se tudi pobira davek na osebno dohodnino, ta predlog ne velja. Predlog je bil nato z večino glasov sprejet. Po trdem boju se je posrečilo vsaj nekoliko zvišati eksistenčni minimum. Svota od 20.000 K, ki naj bo prosta osebne dohodnine, je seveda v primeri s sedanjimi gospodarskimi prilikami majhna pridobitev. Treba bo še hudega boja, da se izvaja pravična mera dohodnine, ki bo prosta obdavčenja. Istočasno so poslanci Jugoslovanskega kluba zahtevali tudi, da se s spremembo eksistenčnega minimuma izpremeni tudi lestvica. Tega pa finančni minister ni hotel sprejeti.

BOLGARIJA.

Z nedeljo je bil v Sofiji sklican velik shod makedonstvujuših emigrantov v Sofiji, na katerem naj bi sen protestiralo proti režimu v Makedoniji. Bolgarska vlada je, hoteč pokazati svojo lojalnost, ta zbor prepovedala. Minister notranjih zadev Rušev je pozval odbor makedonstvujuših k sebi in ga obvestil, da vlada ne bo trpela nobenih akcij, ki bi bile naperejene proti sosednji Jugoslaviji.

ANGLIJA IN MALA ANTANTA.

Po konferenci Male antante se je podal češki minister dr. Beneš v London, kjer se je poprej ostro grajala med Češko in Francijo sklenjena pogodba. Dr. Beneš je pa znal angleške državniške prepričati, da ta zveza ne zasleduje nobenih vojnih ciljev in sedaj se v nekaterih londonskih listih izraža nada, da bo Mala antanta še dober steber miru v Srednji Evropi. Mala antanta je dovolj močna, da prepreči poizkus zopetne sestave Avstro-Ogrske ali kake druge države v Srednji Evropi, ki bi stala pod vplivom Habsburžanov in ostalih nemških dinastij. Delovanje Male antante je danes usmerjeno predvsem proti Madžarski. Razum svojih borbeneh akcij ima Mala antanta nalogo, da deluje na gospodarsko ureditev Srednje Evrope. Mala antanta namerava podvzeti še večje akcije, ki bodo znatno izpremenile položaj v vsej Srednji Evropi. Njena politika ni več odvisna od Velike antante in ravna v imenu svojih lastnih interesov.

V ANGLIJI

Je dosedanji vladi konservativcev izglasovana nezaupnica in te dni bo vodja delavske stranke Macdonald sestavljal novo vlado. Njegov program ne bo izrazito socialističen, ampak široko naroden, delavni program. Rešiti moramo svoje lačne brezposelne in obnoviti ter utrditi ugled Velike Britanije v Evropi! Mir in delo — to je zahteva in napoved novega vodilnega državnika Anglije.

DVE LETI VLADANJA PAPEŽA PIJA XI.

Listi slavijo ob drugoletnici papeževga vladanja njegove zasluge na polju prizadevanj za pomirjenje sveta in njegove podpirne akcije ter omenjajo zlasti priprave za splošni cerkveni koncil.

LJENIN — UMRL.

Iz Moskve prihaja vest, da je tam umrl v pondeljek zvečer Ljening, največji duh Rusije za Petrom Velikim in eden najznačilnejših pojavov v moderni zgodovini človeštva.

Ime Ljening si je prijel, ko je stopil v bojne vrste proti krutemu nasilju nekdanjega ruskega carstva, pravo njegovo ime je pa Vladimir Iljič Uljanov. Izhaja iz stare ruske plemske in uradniške rodbine ter je bil rojen 10. aprila 1870 v Simbirsku. Njegovega starejšega brata, ki je bil član revolucionarne omladine, so carske oblasti obesile, in tudi sam Vladimir — Ljening je prebil par let po sibirskih ječah. V Rusiji je deloval kot odvetnik, dokler se ni umaknil v inozemstvo, da tam kot pisatelj in organizator deluje za osvoboditev ruskega naroda izpod carizma.

Ljening je dolgo vrsto let delal v socialistični stranki, ko je pa videl, da socialna demokracija nima nobene prave odporne sile proti vojni politiki in da razni njeni voditelji delajo kupčije z velekapitalisti, je začel snovati posebno revolucionarno stranko. Leta 1912 so boljševiki stranka čisto sama zase in proglasijo leta 1914 splošni štrajk ter uprizorijo številne proteste zoper vojno, ki jih pa vlada z vojaštvom krvavo zatire.

Februarja leta 1917 je izbruhnila v Petrogradu revolucija in 10. oktobra istega leta so se komunisti pod Ljeningovim vodstvom polastili vlade. Ljening je vodil Rusijo skozi najtežje čase: revolucijo, tuje in domače sovražne napade, nesreče, lakote itd., in znal jo je privedi do življenske in odporne sile, do obnove in do vedno večjega ugleda. Znal je podirati, pa tudi graditi, velik je bil v zmotah, a velik tudi v dobrem. Zmote je priznal in popravil. Kot mož dejanja in volje ima malo primerov v zgodovini, še manj pa kot voditelj ljudskih množic. Zelo ga krasi velika nesebičnost in skromnost, delavnost in požrtvovalnost, katere lepe lastnosti so poleg odločnosti ključ do njegovih uspehov. Dolgo je bolehal, ker si je pa znal vzgojiti dobre naslednike, ki čvrsto drže vajeti v rokah, je lahko tudi mirno umrl v zavesti, da nova Rusija ne bo propadla.

Iz delovanja naših poslancev.

V Dolgošah pri Mariboru je bil dne 13. januarja 1924 popoldne shod SLS. Shoda so se udeležili do malega vsi moške iz Dolgoš in nekaj iz Zrkovc in Sv. Miklavža. Shod je otvoril naš vrl organizator g. Mikl ter predlagal za predsednika načelnika krajevne organizacije KZ g. Fr. Mahterja, ki je podal besedo poslancu Faležu, ki je v svojem obširnem govoru podal poročilo o delu Jugoslov. kluba za kmetijske in delavske pravice, o boju zoper krivične davke, kuluk, vojaški zakon, takse itd. Pozival je k združitvi vseh delovnih slojev v okrilju SLS, priporočal razširjanje dobrih listov in kazal na potrebo združništva. Zborovalci so z zanimanjem sledili izvajanjem govornika in enoglasno odobrvali delovanje poslanskega kluba SLS ter izrazili zahtevo, da vztraja na tej poti. K besedi se je oglašil tudi g. Mikl, ki je v svojem navdušenem govoru pozivljal k združitvi vseh delovnih slojev proti brezvestnemu kapitalizmu. Govoril je še član sosveta okrajnega zastopa g. Jakob Florjančič o nameravani okrajni cesti Hoče—Dolgoše in Reka—Sv. Miklavž. Na predlog predsednika se je enoglasno sprejela sledeča resolucija: 1. Zborovalci na shodu SLS v Dolgošah izrekajo popolno zaupanje svojemu poslancu Faležu in celemu Jugoslov. klubu. 2. Protestirajo proti krivičnemu in previsokemu obdavčenju kmeta in obrtnika, zoper uvedbo kuluka v Sloveniji. 3. Pozivajo poslance Jugoslov. kluba, da vztrajajo v boju za avtonomijo. — Nato se je vršil občni zbor krajevne organizacije KZ in volitev odbora.

Laporje. Lep shod SLS se je vršil dne 13. januarja pri nas. Poslanec Falež je poročal o delu Jugoslovanskega kluba v Beogradu proti krivičnim zakonom, povišanju davkov, kuluku, vojnemu zakonu, taksam in za pravice kmetikega in delavskega ljudstva ter o boju za avtonomijo. Kazal je na potrebo organizacije kmetikega in delavskega ljudstva in združništva ter razširjanja dobrih časopisov s posebnim ozirom na predstoječe volitve v oblastne skupščine in občinske odbore. Zborovalci so govorniku navdušeno pritrjevali in enoglasno izrekli zaupanje svojemu poslancu Faležu in celemu Jugoslov. klubu.

Tinje na Pohorju. V nedeljo, dne 20. januarja sta po sv. maši tukaj zborovala g. poslanec Falež in Ivan Polanec. Prvi je obrazložil politični položaj in našim ljudem na srce položil potrebo enotne, krepke organizacije vseh kmetijskih vrst v dosegu kmetijskih teženj. — Drugi govornik je obravnaval pomen združništva in pozival naše pohorske kmete, da naj pomagajo šmartinsko lesno prodajno zadrugo razširiti in se osnovati nakupno zadrugo, da bi se dosegli boljši prodajni uspehi lesa in cenejša nabava raznega blaga — predvsem koruze. Obema govornikoma so poslušalci z zanimanjem sledili.

Naše prireditve.

Sv. Jurij ob juž. železnici. Na Svečnico, dne 2. februarja priredi tukajšnji telovadni odsek Orel veseloigro «Brat Martin». Igra se začne točno ob 15. uri v dvorani Katoliškega doma. Na željo se bo igra še drugi dan v nedeljo ponovila. Vse prijatelje orlovskega gibanja, domačini in sosedje, iskreno vabljani.

Dan veselja pri sv. Križu nad Mariborom. Neugodno vreme je sicer dne 20. t. m. nasprotovalo našim namenom, ker nam je zadržalo doma marsikaterga prijatelja. Toda navzlic oviram težavnega pota ste prišli, dragi gostje, v obilnem številu k nam ob blizu in daleč, od Plača in Svečine, od Sv. Jurja in Zg. Kungote, iz kamniške, duhovske in selniške župnije. Hvala vam! Enoglasna je bila vaša sodba, ko ste stopili iz lepe dvorane zopet na zrak: Ni nam žal, da smo se potrudili v križanske višave. Kakor lepe sanje je šla mimo nas zgodba iz našega življenja, spretno uprizorjena na lepem odru. Nekaj posebnega, zares, je bila misel, uprizoriti Finžgarjevo »Verigo« v naših zasneženih in težko dostopnih hriboh, kjer pa še vseeno živi zavedna in požrtvovalna mladina, ki se ni strasila dolgega truda, ko se je pripravljala za javen nastop. Dasi so vsi igralci rešili svoje brez pogreška, moramo povdariti, da so zlasti glavne vloge bile izredno dobro razdeljene. Le prehitro so nam minile lepe, vesele, vmes tudi žalostne in ginljive, pa vseskozi poučljive urice, ki smo jih preživeli ta dan pri Sv. Križu. Na splošno željo vseh bomo igro ponovili na Svečnico. Prijatelji izobrazbe in napredka, ki ste bili zdaj zadržani, pridite tedaj v prav obilnem številu! Ne bo vam žal vašega truda. Križanski mu bralnemu društvu pa kličemo: Le vedno naprej in na kvišku!

Orlovska akademija na Frankolovem. Dne 20. t. m. je konjiški Orel priredil v našem društvenem domu akademijo nad vse pričakovanje izvrstno. Frankolčani še kaj takega nismo videli. Le škoda je bila, da je zelo slabo vreme obisk precej zadržalo. Vsa čast konjiškemu Orlu, ki tako vrlo napreduje. Bog živi!

Orlovski odsek pri Sv. Petru v Savinjski dolini priredi v nedeljo, dne 27. januarja 1924 ob 3. uri popoldne v cerkveni hiši lepo igro »Tihotapec«. Sodeluje domača godba. K obilni udeležbi vabi odbor.

DELA VCI IN KMETJE NE MARAJO DEMOKRATOV.

Shod Slovenske ljudske stranke v Ceršaku pri št. Ilju se je vršil v nedeljo, dne 20. januarja v rodoljubni Haričevi hiši. Povod za shod so dali nasprotniki. Lansko leto so mariborski kapitalistični demokrati najeli nekega Hercoga in Ferka, dali so njima Judežev groše z naročilom, naj organizirata delavce v tovarni pri demokratski stranki. Z lažjo in grožnjami sta res dobila večino delavk in delavcev v mreže kapitalistične »Unije«. Dr. Kukovec in Spindler, generala demokratov